

Asia: VN/24308/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi uuden rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ympäristöministeriölle luonnokseen asetuksesta, joka määrittää hiilijalanjäljen raja-arvoja uusille rakennuksille.

Omakotiliitto edustaa pientalo- ja vapaa-ajanasukkaita, ollen alan ainoa valtakunnallinen edunvalvoja. Omakotiliitto on sitoutumaton ja yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, jossa on jäseniä lähes 70 000 (kotitaloutta), jotka kuuluvat noin 230 paikalliseen jäsenyhdistykseen. Tarjoamme monipuolisia palveluita ja neuvontaa, kuten rakentaminen, energia-asiat, lakineuvonta, pihaneuvonta, sekä tietoa asumiseen liittyvästä lainsäädännöstä. Edustamme laajaa joukkoa suomalaisia.

Suomessa on lähes 1,2 miljoonaa omakotitaloa, joissa asuu noin 2,7 miljoonaa ihmistä, ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa, joita käyttää 2,4–2,9 miljoonaa ihmistä. Omakotiliitto lausuu asiaan pientalo -ja vapaa-ajan asukkaiden näkökulmasta

Esityksen tavoitteet

Esityksen mukaan raja-arvot ohjaisivat suurta osaa vuosittain rakennettavista uusista rakennuksista vähähiilisemmiksi: elinkaaren vähähiilisyyks paranee sekä rakennusmateriaalien että rakennuksessa kulutetun energian osalta. Raja-arvojen avulla voidaan ohjata, rakennusten käytönaikaisen energiankulutuksen rinnalla, rakennuksen koko elinkaaren hiilijalanjälkeä, ennen kaikkea rakennuksen elinkaaren alku- ja loppupäätä eli rakennusmateriaalien valmistusta, rakentamista, rakennusjätteen synnyn ehkäisyä ja kierrätystä.

Raja-arvo-ohjauksen tarkoituksena on tukea vähähiilisten rakentamisen ja suunnittelun ratkaisujen syntymistä Suomessa ja ohjata rakentamista vähähiilisemmäksi. Lähtökohtana on, että uusi sääntely tarjoaisi erilaisia vaihtoehtoja hiilijalanjäljeltään pienen rakennuksen toteutukseen. Toisissa kohteissa voi olla mielekästä keskittyä energiatehokkuuden maksimointiin, kun taas joissain kohteissa päästöjä voidaan vähentää käyttämällä vähähiilisiä tai pitkäikäisiä materiaaleja. Raja-arvo-ohjaus on ohjauskeinoista neutraalein, sillä se jättää toimijoille mahdollisuuden päättää, miten raja-arvojen alle päästään.

Tämän asetuksen mukainen raja-arvo-ohjaus tukisi purkumateriaalien uudelleenkäyttöä ja kierrätystä.

Omakotiliiton huomioita

Omakotiliitto kannattaa rakennusalan kehitystä ja pitää ilmastotavoitteiden edistämistä tärkeinä. Esityksen taustalla on EU:n uusitun rakennusten energiatehokkuusdirektiivin artikla 7, jossa on uutena asiana rakennuksien koko elinkaaren aikaisen vähähiilisyyden ohjaaminen: GWP-laskenta ja raja-arvot.

Omakotiliitto pitää tärkeänä ja hyvänä, että ensimmäiset raja-arvot asetetaan maltillisille tasoille ja asiassa tullaan etenemään asteittain. Kuten esityksessä on todettu, uusi asia vaatii osaamisen ja toimintatapojen kehittämistä.

Tässä vaiheessa raja-arvot eivät koske omakotitalorakentamista. Omakotiliitto toteaa, että on hyvä, ettei kotitalouksien rakennushankkeisiin tässä kohtaa tule uutta pakottavaa sääntelyä, joka nostaisi yksityishenkilöiden rakentamiskustannuksia. Suomessa uusien omakotitalojen rakentaminen on ollut jo nykyisellään hyvin energiatehokasta ja niissä lähtökohtaisesti käytetään laadukkaita, energiatehokkaita ja kestäviä rakenteita.

Lisäsääntely, joka pakottaisi pientalorakentajat tekemään laajoja lisäselvityksiä hiilijalanjäljestä, aiheuttaisi ainoastaan lisäkustannuksia ilman merkittäviä parannuksia rakennusten kokonaispäästöihin tai energiatehokkuuteen, varsinkin kun huomioidaan rakennusalan alho ja erittäin matala omakotitalojen rakentamismäärä tällä hetkellä.

Omakotiliitto kannattaa vapaaehtoista lähestymistapaa, jossa talotehtaat ja rakennusalan toimijat voivat kertoa hiilijalanjäljestä asiakkailleen ilman pakottavia vaatimuksia. Tämä on myös linjassa markkinaehtoisen kehityksen kanssa, jossa kuluttajat arvostavat avoimuutta, mutta eivät halua ylimääräistä byrokratiaa tai kuluja.

Omakotiliitto pitää tärkeänä, ettei omakotitalorakentajille aseteta uusia pakollisia selvityksiä hiilijalanjäljestä, koska lisäsääntely nostaisi rakentamisen hintaa ja voisi johtaa hankkeiden lykkääntymiseen.

Jatkamme mielellämme yhteistyötä asiassa.

Kunnioittavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander	Jukka Malila
toiminnanjohtaja	puheenjohtaja

Silander Marju
Suomen Omakotiliitto ry